

smo toraj sklenili, odrasli in mladi, da se hočemo poprijeti dela, katerega nam je gosp. učitelj tako iskreno priporočal in tako natanko rasil. Hvaležni smo mu za ta pouk, hvaležni mu bomo poznej, ko bomo uživali, za kar nas je tokrat tako živo vspodbujal. Ko nam društvo pripodnič veselico priredi, pričakujemo spet kaj koristnega.

Gornja Radgona. (Posojilnica.) Naša Posojilnica prav lepo napreduje. Imela je preteklo leto 1898 prometa 129.431 gld. 50 kr. za 29.258 gld. 18 kr. več kot 1897 leta; zares lep napredek. Zadrugnikov šteje 448. Kar pa je najlepše znamenje napredka, je to, da si pridobiva posojilnica zmiraj več zaupanja med ljudstvom. Hranilne vloge so se leta 1898 pomnožile za 94.919 gld. 26 kr. Da izvršuje posojilnica vestno tudi ta svoj poklic, po svojih močeh pomagati z denarjem potrebnim zadrugnikom, nam dokazuje dejstvo, da ima izposojenega denarja 117.550 gld. 03 kr. in da se je od časa, odkar obstoji posojilnica v našem okraju, število dražbenih prodaj pri našem sodišču jako skrcnilo. V obče kaže celi računski izkaz posojilnice lep napredek. V kratki dobi 7 let je narasel rezervni fond posojilnice na več kot 8000 gld. Temu lepemu napredku ima se posojilnica zahvaliti pred vsem nesebičnemu delovanju njenega načelnika, ki opravlja vse posle, ki pri tako velikem prometu niso ravno malenkostni, zastoj. Na našo posojilnico smo lahko ponosni!

Dragi rojaki kažite tudi Vi, da se veselite procvita tega narodnega zavoda, naše posojilnice, in storite tudi vi svojo dolžnost. Kajti čim več boste vložili pri posojilnici, tem lažje in uspešneje bode delala v provspah našega okraja. In posojilnica že sedaj mnogo koristi našemu ljudstvu. Le eno korist še naj omenimo! Pri posojilnici dobivate od svojih vlog za $\frac{1}{2}\%$ več obresti, kakor pri nemški radgonski hranilnici, ki obrestuje vloge samo s 5% , posojilnica pa s $5\frac{1}{2}\%$. Zato naj tudi tukaj velja geslo: »Svoji k svojim«, in »zdrženimi močmi bomo močni.« Dravan.

Kapela. (Zborovanje.) Dan 29. jan. je bil imeniten za Kapelo in ves gornjeradgonski okraj. Imeli smo razven obnega zbora bralnega društva, o katerem poročamo drugod, tudi shod ljutomerskega in gornjeradgonskega političnega društva. Govorila sta g. dr. Rozina deželni poslanec in g. Kukovec, predsednik istega polit. društva in bivši dež. poslanec, prav poljudno in zgovorno. Veliko smo pričakovali in še več pričakali, kakor smo pričakovali. Domače ljudstvo, kmetje in delavci in iz bližnjih sosednih krajev, katerega je bilo precejšnje število, je poslušalo zelo pozorno ter z velikim zanimanjem.

Gospod dr. Rozina je razložil, da mi Slovenci ne moremo v našem deželnem deželnem zboru skoro ničesar doseči, ker smo v manjšini po številu in po nepravilni razdelitvi volilne pravice. Ako poslanci naši kaj pridobijo, dosežejo to z veliko opreznostjo in marljivostjo, ker morajo vedno paziti, kaj nameravajo nasprotniki Nemci, posebno liberalci. Dokler nismo imeli nikogar v deželnem odboru, niso mogli vedeti naši poslanci naprej namenov nemških liberalcev, a zdaj je boljše, odkar imamo vsaj jednega odbornika. Morali pa bi imeti vsaj 3 odbornike. V deželnem šolskem svetu pa imamo samo jednega verskega zastopnika, ki sicer stori, kolikor more, narodnega zastopnika pa da nimamo. Zato moramo terjati, da se dež. šolski svet loči v nemškega in slovenskega, da bomo mi sami v svoji šoli gospodarji; govoril je tudi o vstavitvi slov. vinorejske šole v Ljutomeru za ljutomerski, ormoški in gornjeradgonski okraj. Lovska postava, da se je sicer zboljšala, a ta postava bi morala braniti tudi sadonosnike, česar pa ne stori. Narisal je dalje, ker je pomena je za gornjeradgonski okraj, kakega naša sirotinski denar v rokah naših nasprotnikov. Da naši ljudje ne ravnaajo prav, da nosijo svoj denar v nemško hranilnico, katera je imela dobička v pretečenem letu

25 tisoč, pa niti krajcarja ne da v naše narodne namene. Torej je opominjal, naj nosijo svoj prihranjen denar v našo gornjeradgonsko posojilnico, ki je v naših rokah. Gornjeradgonski okrajni zastop ni v narodnih rokah. Volilci tega zastopa, bodite edini in ne ozirajte se pri prihodnji volitvi na nobeno mito nasprotnikov, in volite narodne Slovence in zastop bo gotovo v naših rokah. Tako volite vsi predstojniki in vsi kmeti. Ker ni okrajni zastop v naših rokah, trpimo v šoli veliko več, kakor bi inače. Zato nam nasprotniki vsiljujejo tudi nemške zdravnike in smo tudi na železnici ptujci. Zato še v Gornji Radgoni nimamo kolodvora, katerega potrebujemo krvavo, in moramo voziti blago skozi mesto, kjer imamo več stroškov, in je vsled tega tudi radgonski kolodvor preobložen. Okraj je nekda obljubil dati 20.000 gld., da bi dobili kolodvor v Gornji Radgoni, pa ga ni, ampak je slepa postaja (Haltestelle). G. Kukovec nam je razlagal o oskrbovanju ubožcev sploh in posebej o sirotišču, o odpravljenem deželnem zavetišču (najdenišču) in rodišču in o neodpravljenih stroških, o domovinski pravici, kdo je namreč dolžen uboge vzdrževati. Mi tukaj izražamo, naj se opešanci oskrbujejo tam, kjer so opešali ali svojo moč izgubili. O vsem nas je prepričal z izvrstnimi dokazi in mnogimi številkami. Nazadnje še nas je vnel za kmečke zadruge. Za te smo sicer že dolgo zavzeti in želimo le ter prosimo naše vodje, naj jih čim prej ustanovijo v Ljutomeru s podružnicami pri Kapeli in pri sv. Petru v Gornji Radgoni.

Govornikom smo zelo hvaležni in izražujemo javno zahvalo, katero res zaslužita za trud in požrtvovalnost: Bog plati in prosimo, da nas še v kratkem zopet prideta učiti, kajti, če tudi je med nami občinstva, ki bo ohranilo ves nauk, vendar je med njim mnogo neukih in začetnikov, kateri potrebujejo večkratnega poduka ter žive besede. Danes smo tudi spoznali, kako imenitno in neobhodno potrebno je pri prostemu ljudstvu bralno in politično društvo, ker bralno društvo se z branjem splošno naobrazuje, s političnim branjem pa se naobrazuje za politična društva in sploh za politično in socijalno življenje. Zato vstanavljajte povsod obe društvi ali vsaj bralna društva v vsaki župniji in pristopajte k njemu. Kapelčani, držite se svojega bralnega društva in oklenite se ga!

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

(Mil. knez in škof) so se v torek s preč. gg. kanonikom dr. Iv. Križaničem in dr. Jož. Pajekom odpeljali v Gradec k novemu deželnemu namestniku grofu Clary-Aldringen. Še isti dan so se vrnili v svoje bivališče nazaj.

(Poroka.) Dne 8. febr. se je v Gradcu poročil gimnazijski učitelj v Mariboru, gosp. Karol Verstovšek z gospico Pavlo Zwierzinovo, hčerjo deželno-knjižnega urada stajarskega, Edvarda Zwierzine. Starešini sta bila gg. dr. Žizek in Pessler.

(Imenovanje.) Predsednik mariborskega okrožnega sodišča dr. Greistorfer je imenovan dvornim svetnikom.

(Občinske volitve.) Na Humu pri Ormoži bodo v kratkem volitve v občinski odbor. Paziti bode, da nekateri preveliki razumniki (?) ne pridejo v njega, ker skilijo v tujino, le sebe preveč hvalijo in se celo v sosednih občinah ponujajo. Pravočasno pametno prevdariti!

(Dar.) Majšperskemu kmetijskemu bralnemu društvu poslal je zopet visokorodni gospod dr. Franc Jurtela, odvetnik in deželni poslanec v Ptuiju 10 gld., za kar se mu najsrčneje zahvaljujemo.

(Slovenska zmaga.) Pri občinskih volitvah v Pekrah so Slovenci zmagali v vseh treh volilnih razredih. Živeli, slava jim!

(Pri Sv. Lovrencu na drav. polju) so vložili prošnjo za samosvojo pošto, ki bi naj imela zvezo s Sterntalom in Rogatcem. — Tamkaj še zmeraj razsaja škrlatica in ni upanja, da bi kmalu ponehala. Šola je že od Božiča sem zaprta.

(Odlikovanje.) Predstojnik oo. lazarisov sv. Jožefa pri Celju g. Janez Macun je dobil 27. januarja od papeža Leona XIII. častni naslov: apostolski misijonar za njegovo 25letno neumorno delovanje po misijonih.

(Veselica v dijaškem semenišču) na Svečnico, katere so se udeležili tudi mil. g. knez in škof dr. M. Napotnik, obnesla se je prav dobro. Igra »Večni kovač« se je igrala v vseh ulogah s popolnim umevanjem dejanskega položaja in lahkotno. Petje, tamburanje in citranje je bilo dobro vglajeno in vvežbano ter je zadovoljilo vse goste.

(Nove slovenščine ne znajo.) Nemški listi na Slovenskem Štajarju radi govorijo, da dobro razumejo slovenščino, toda staro slovenščino, a »nova« slovenščina, kakor jo pišemo sedaj po naših listih in knjigah, tam jim je neki nerazumljiva. Vse se spremeni na svetu, pravijo ljudje, in po vsej pravici. Tudi ta trditev nemških časnikov, da ne razumejo sedanje književne »nove« slovenščine, postala je tekom časa neresnična. Kdor nam ne verjame, naj pogleda »Marburgerco« od zadnje sobote, kjer so celi predali napolnjeni z izvrstnimi predstavami iz »Slov. Gospod.« ki je po mnenju »Marburgerce« vendar tudi pisan v »novi« slovenščini.

(Prazno upanje.) »Marburgerci« ne da miru, da se slovenski narod poteguje za slovensko vseučilišče, zato nas je na Svečnico tolažila, da Slovenci sploh ne bomo več dolgo živeli, naj torej pustimo misel o vseučilišču. »Marburgerca« namreč že ve iz zgodovine narodov, da se vsak manj izobražen narod izgubi v sosednem, bolj izobraženemu narodu. No, mi vendar nismo o svoji smrti prepričani. Kajti veliko vprašanje je, ali so Nemci, kateri pridejo z nami v dotiko, res izobraženejši nego mi. To je veliko, veliko vprašanje. Ako pa »Marburgerca« že na vsak način hoče, da se Slovenci prej ali slej poizgubijo med Nemci, morala bo torej prej ali slej skrbeti, da dobimo sem ob mejo zares tudi olikanejši in izobraženejši sosed. Seveda bo potem morala tudi »Marburgerca« prenehati, kajti za olikane in izobražene Nemce bo treba drugega lista.

(Slovensko uradovanje.) Iz Št. Petra pod Sv. gorami nam poročajo: V kozjanskem okraju uraduje v slovenskem jeziku občina Št. Peter pod Svet. gorami že od l. 1884, in slovenski pečat ima že od leta 1891. Sosedna občina Lastnič tudi že od l. 1897. uraduje slovenski, toda slovenskega pečata še nima. Upati je, da se kmalu dobi tudi slovenski pečat.

(Nagla smrt.) Na Vuzenici so imeli pri Metingerju p. d. Stopar plesno zabavo požarni brambovci v soboto 4. febr. zvečer. V nedeljo v jutro ob 2 uri prinese domača hči denar menjavat. Začne se tresti, pade in čez nekoliko trenutkov izdihne svojo dušo. Požarniki so ji napravili mrtvaški oder ter s tem končali veselico...

(Zadrugna organizacija.) Poljedelsko ministerstvo je dovolilo društvu »Gospodarska zveza« v Ljubljani 2000 gld. podpore z namenom, da poskrbi za trgovsko izobražbo mož, ki bodo v obširnem obsegu snovali, vodili in pregledovali gospodarske zadruge v področju »Gospodarske zveze.« — Mlekarsko zadruge so osnovali v Ziljski Bistrici na Koroškem. — V Tunjicah na Kranjskem so si ustanovili društvo skupne pomoči v nesrečah pri poslopih in goveji živini za turnjske farane.

(V Št. Juriju ob južni železnici) se snuje zadruge. Da bi mnogo koristila!

(Na Gomilskem) se snuje »Bralno društvo.« Pravila so se že poslala na c. kr. namestništvo. Sploh so v savinjski dolini bralna društva zelo razširjena. Tako ima braslovška dekanija, dasi obsega le 8 župnij,

z novo ustanovljenim na Gomilskem 7 bralnih društev. Izvzeta je samo Reka visoko gori v hribih na trboveljski meji.

(Vročinska bolezen) pri Sv. Juriju ob Taboru je popolnoma ponehala. Vse je pomito, polikano, ocedeno in zatrti so vsi bacili. Za-tó, predragi sosede, le prihajajte zopet v St. Jurij, kakor ste bili prej navajeni, zlasti v nedeljah popoldne!

(Uspeh slov. vstrajnosti.) Iz Vitanja se nam naznanja, da se je koncem meseca januarja t. l. razobesil na ondašnjem poštnem poslopji pravilno napravljen slovenski napis in vpeljal poštni pečat s slovenskim in nemškim napisom.

(Le posmeha vredno.) Gosp. Viktor Jankovič, klobučarski mojster in posestnik v Vitanju se je poročil z gospico Pavlino Tischler. Samo ob sebi je umevno, da se vrši poroka v jeziku, ki ga zaročenca in navzoči gostje razumejo. V tem slučaju je bila poroka torej slovenska. S tem je bilo tudi vse zadovoljno, samo nek noroglav dopisnik celjskega nemškega lističa se je spodtikal nad tem. A veseli nas, če mu naznanimo, ako tega še ne vé, da se dopisniku vsi pametni ljudje posmehujejo, ki so se ponižali, da so čitali oni dopis.

(Ormoški luteran.) Iz Ormoža nam pišejo: Blagorodni gospod urednik! Znano Vam je, da smo s tukajšnim sodnijskim pristavom dr. Vilj. Stepišnikom zelo nezadovoljni, ker je le slabo zmožen slovenskega jezika, ki je občevalni jezik našega okraja. O tej zadevi je itak že posl. Žičkar stavil v državnem zboru primerno interpelacijo. Sedaj pa smo izvedeli nov čin našega adjunkta, ki nikakor ne pomnožuje našega zaupanja v njega, da je namreč ob priliki svoje prestave iz Celja v Ormož prestopil k luteranski veri. Zakaj je storil ta korak, ali iz nepremišljenosti, ali vsled pretiska sorodnikov, ali iz političnih razlogov, ali pa nemara iz verskega prepričanja, vsega tega ne vemo. Toda to vemo, da smo sedaj še bolj nezadovoljni z njim, odkar znamo, da je obrnil hrbet katoliški veri ter postal luteran. Prosimo Vas torej, gospod urednik, blagovolite nam odgovoriti, ali smo mi po postavi zavezani, da imamo luteranskega sodnika? Saj veste, da smo katoličani, zakaj nam dajejo torej luterane za sodnike? Kam se naj v tej zadevi pritožimo? Izvolite nam kmalu odgovoriti ter dati v tem oziru potrebnih nasvetov. Z velespoštovanjem Vam udani . . . Odgovor uredništva: Pri nas ni nobene postave, ki bi branila, da bi sodniki med katoličani ne smeli biti ali postati luterani. Vsekakor pa lahko celo stvar s podpis iz Vašega sodnijskega okraja pojasnite pravosodnemu ministertvu ter ga prosite, da Vam odvzame luteranskega sodnika. Ker Stepišnik itak že vsled zadnje interpelacije nima več trdnega stališča pri Vas, upamo, da se bo Vaši prošnji hitro ugodilo.

(Iz Celja) se nam piše: Nedavno slišali smo dva nemška častnika, javno na cesti imenovati naš Narodni dom »windischer Schweinstall!« Skoro neverjetno je, da morejo priti take besede iz ust avstrijskega častnika! Ta dva politikarja treba bi bilo prav občutljivo in določno opozoriti na njih službene predpise. Vojaških dostojanstvenikov, ki delajo prepir med narodi, res, teh nam v Avstriji še manjka!! — Celjska »vahrterca« je prinesla povodoma ognja v neki izložbi Narodnega doma porogljivo opazko, da so poškodovano blago mimoidoči »seboj jemali«. Ti uzmoviči pa niso bili nikdo drugi, kakor nadobudni šolarji nemške šole, kar pa je »vahrterca« prav modro zamolčala. Res, prav sijajno se pokazuje nemška omika!

(Ptujsko mesto) je imelo preteklo leto nad 154.000 gold. primankljaja. Pri deželni hranilnici so si izposodili 156.500 gld. Koliko ima mesto vse skupaj dolga, ne vemo. Za plinovo razsvetljavo so že samo lani potrošili 106.887 gld. Ptujski okoličani naj Boga hvalijo, da je mesto postalo samoupravno, kajti sedaj tudi lahko samo plačuje za majhno

mesto velikanske stroške. Slovenski kmetje ptujskega okraja pa glejte, da v Vaš okrajni zastop pri bodočih volitvah ne pridejo nemški mestjani in njih ubogljivi somišljeniki po deželi, kajti potem se Vam lahko okraj tako zadolžijo, kakor so sedaj mesto. Slovenci volite Slovence!

(Kozje, pozor!) Občinske volitve za Kozje in kozjansko okolico se bližajo. Danes samo opozarjamo vse slovenske kozjanske kmete, vdeležite se občinskih volitev, kedar bodo, vsi brez izjeme. Izberite si značajne može v občinski odbor, za župana pa vestnega in poštenega Slovence. Ne udajte se našim nasprotnikom, da bi Vas speljali na limanice. Kozjanski Slovenci, pozor! Kedar bodo volitve, bodemo že naznanili.

(Slovenski fantje) iz kozjanskega okraja nam pišejo: Slovenske pozivnice na vojaški nabor smo letos vendar dobili vsi v slovenskem jeziku. Pa zakaj bi jih ne? Saj smo samo slovenski mladeniči, ne pa nemški. Kar smo lani v tem listu obljubili, to bi se bilo tudi gotovo zgodilo, da bi romali vsi nemški pozivi nazaj na c. kr. okrajno glavarstvo v Brežice. No, tega nam sedaj ni treba storiti.

(Od Sv. Trojice v Slov. gor.) nam pišejo: V naših tukajšnjih prodajalnicah še vedno prevladuje nemščina. Celo na slovenske zahteve slovenskih kupovalcev odgovarja se rado nemški. Jediní zavedni trgovci slovenskega mišljenja je gsp. Friš, kateri se tudi ne ustraši, razobešati slovenske trobojnice ob različnih slovesnostih. Jedino pri njem se dobijo tudi slovenske razglednice. Ker je naše gore list, ga slovenskemu občinstvu toplo priporočamo.

(Iz Radence) nam pišejo: Če tudi smo že 23. okt. pret. leta vložili prošnjo za samoslovenski poštni pečat, še se naši prošnji vedno ni ugodilo. Dal pa se je napraviti zopet nov pečat, toda tudi ta je samonemški. Radenski zdravnik, trd Nemec, se že podpisuje kot provizorični okraj. zdravnik, četudi smo vložili proti njemu protest. Za to mesto prosi tudi mlad slovenski zdravnik, doma iz Vržeja. Pa nič ne dosežemo, ker nemamo okrajnega zastopa v rokah. A tik radenskega kopališča je Hildebrandt pogodil njivo, a jo prekulil njegov nasprotnik Vogler, ki ima slatino v Petaneih. Ta je sicer Nemec, vendar Slovincem pravičen in je tudi pri slovenskem kolesarskem društvu.

(Nagla smrt.) V Celji umrl je 26. jan. nagloma 65letni krojač Leopold Wambrecht-samer. Do 11. ure zvečer se je še prav dobro zabaval v kavarni pri igri. Ko pride domu, postane mu slabo in v nekaj trenutkih pretrgala mu je srčna kap nit življenja.

(Umrla) je po 13letni mučni bolezni v 45letu svoje starosti Marija Detiček, žena narodnega veleposestnika Jožefa Detičeka. Čeprav vseh 13 let nepretrgano v postelji, bila je zmeraj izgledno vdana v božjo voljo in goreče pobožna. Blag ji spomin!

(Kozjanski Slovenci) nam zatrjujejo, da se ne bi jokali, ako bi jo njih c. kr. notar Leon Filafero popihal iz Kozjega, kajti njemu gre slovensko uradovanje najbolj nerado izpod rok, in ga celo sodnijski in davkarski urad, kakor v vsakem oziru tako tudi v tem nadkriljujeta.

(Duhovniške zadeve.) Č. g. predstojnik lazaretov pri Svetem Jožefu tik Maribora je imenovan lavantinskim kn. šk. duh. svetovalcem. Častitamo!

Iz drugih krajev.

(Sveto leto.) Rimski katoliški časniki poročajo, da misli sv. Oče Leo XIII. proglasiti prihodnje leto 1900 za sveto leto. Zadnje sveto leto je bilo leta 1878., ko je zasedel Leo XIII. papeški prestol.

(Žitna borza.) Cene različnim žitnim vrstam ne določajo poljedelci, tudi ne kupci in poljedelci med seboj, ampak glavno besedo pri določevanju žitnih cen ima žitna borza. Spekulantje na borzi kupujejo žito in je prodajajo, ne da bi žito tudi v resnici imeli.

Določi se le obrok, o katerem mora prodajalec kupčevalcu spraviti kupljeno žito. Med tem obrokom pa ženejo kupčevalci ceno žitu nizdoli, a prodajalci navzgor. Ker so borzni prodajalci tudi kupčevalci, ker nazadnje namreč vendar morajo od poljedelcev dobiti žito, zato jim ni toliko ležeče, ako se cena ob času njih kupovanja požene precej nizko. Kakor se sliši, misli katolisko misleči trgovinski minister v zvezi z drugimi storiti trgovini na obroke konec. To bi kmetom bilo v veliko hasen.

(Krojaško zadrugo) so ustanovili v Gorici. Zadruga bo imela prodajalnico suknjenega in drugega blaga v Gorici. Krojači in občinstvo bo dobivalo v zadrugi prodajalnici blago po poštenu ceni. Štajarci ne smemo zaostajati za drugimi Slovenci! Zato pa naprej v snovanju zadrug!

(Največje lase) ima neka mlada Meksikanka Mercedes Lopez. Dekle je staro sedaj 20 let. Ko se je narodila, bili so njeni lasje že čez 30. cm. dolgi, a ko je bila stara dvanajst let, vlekli so se za njo po tleh. Sedaj so njeni lasje tri in pol metra dolgi in tako gosti, da se more cela v nje zaviti.

(Tako je!) K inseratu tvrdke bratje Oelz v Bregencu je pripomniti, da je pridelek omenjenih tovarn pod imenom »pristna Oelzova kava« zaradi svoje izvrstne kakovosti vreden priporočila in vreden, da zavzema po kuhinjah med kavami prvo mesto.

Društvene zadeve.

(Učiteljsko društvo za ormoški okraj) izvolilo si je letos v novi odbor predsednikom g. Jožefa Rajšpa, Ormož, odbornikom gđc. Miciko Melherjevo, Velika Nedelja, in gg. Antona Kosija, Središče, Jankota Kosarja, Velika Nedelja, Antona Porekarja, Hum in Adolfa Rozino, Ormož.

(Kmetijsko bralno društvo v Majšpergu) priredi v nedeljo, dne 12. februarja veselico s petjem, godbo in gledališno igro: »Eno uro doktor«. Začetek po večernicah. K obilni udeležbi vabi najljubnejše odbor.

(Kapelsko bralno društvo) je imelo v nedeljo občni zbor, na katerem se je vršila tudi volitev novega odbora. Jednoglasično je bil izvoljen stari odbor s starim predsednikom, le jeden odbornik je nov. Nek dopisovalec, katerega mi tukaj dobro poznamo, nam je hotel v nekem slovenskem listu dajati nasvete o volitvi. Ker pa dotičnik niti ud našega bralnega društva ni, opozarjamo ga, naj se ne vtika v tuje reči, sicer bo zopet enkrat dobil po prstih. Da bralno društvo ne umira, je najboljši dokaz, da ima letos zopet več udov kakor lani.

(Živeli posnemovalci!) Ob priliki poroke Frančiške Karbove z Antonom Slavičevim se je nabralo za dijaško kuhinjo v Mariboru 14 gld. Ravno tem povodom mesto šopka je poslal odličen narodnjak Karbove rodbine: 2 gld. 50 kr. za Ciril in Metod društvo in 2 gld. 50 kr. za »Našo stražo«.

(Veliko maskarado) priredi telovadno društvo »Celjski Sokol« v nedeljo, dne 12. febr. 1899 v »Narodnem domu« v Celji. Začetek ob 8 uri zvečer. Vstopnine 1 K. za osebo. Vsak nemaskovan udeleženec dobi pri blagajnici čepico, za katero mu je plačati 20 kr. globe.

(Dobre volje) bi radi bili predpušno nedeljo tržani in kmetje v Rečici, ker pričakujejo mnogo vrlih gostov sosedov. Domači tamburaši in pevci nastopili bodo pred zanimivim srečkanjem na korist podružnice sv. Cirila in Metoda. Na veselo svidenje ob 7. uri zvečer!

(Bralno društvo na Ljubnem) ima občno zborovanje v nedeljo dne 12. svečana t. l. ob 3. uri popoldne v gostilni g. Alojzija Klemenška s sledečim vsporedom: Volitev novega odbora. Predavanje o društvenem življenju. Predavanje o sadjarstvu in nekoliko o živinoreji. Sprejemanje novih udov. Nasveti. Zvečer gledališka predstava: »Bob iz Kranja«.

(Ormoška moška podružnica sv. Cirila in Metoda) izvolila je pri zadnjem občnem zboru za leto 1899 naslednji odbor: predsednik g. dr. med. Oroslav Kristan, blagajnik č. g. Fran Gartner in tajnik g. Vekoslav Krajnc. Namestniki teh so gg. dr. Ivan Geršak, Vekoslav Mikl in Anton Porekar.

(Gasilno društvo) za ormoško okolico se sedežem na Hardeku si je izvolilo na letošnjem občnem zboru soglasno večinoma stari zaslužni odbor in sicer gg. načelnik Martin Stanič; podnačelnik Andrej Žinko; blagajnik Alojz Mikl; tajnik Anton Porekar; vodja brizgalničarjev Fr. Stanič; njegov namestnik Lovro Kirič; vodja plezalcev Andrej Vrhovčak; namestnik Lovro Meško; vodja varuhov Martin Skoliber; namestnik Ivan Trstenjak; nadzornik orodja Tomaž Vaupotič; zdravstveni načelnik Franc Magdič; vodja ročnih cevi Martin Perc; trobentaši Andrej Kovačič, Franc Hanzelič mlajši in Anton Perc. V minoletem letu je društvo pri dveh požarih nastopilo. Občni zbor je sklenil se pridružiti »Zavezi slov. gasilnih društev«. Ples, katerega je društvo priredilo 29. januarja v orm. Citalnici se je vrlo dobro obnesel. Svirala je društvena godba pod vodstvom g. Domicijana Serajnika ml. Pridobiti se si odbor želi mnogo podpornikov, v kar »Pomozi Bog!«

Gospodarske stvari.

Kmetske zadruge.

(Iz Žalca.)

Nadalje dovoljuje § 2. pravil pod točko 3, da sme zadruga posredovati pri nakupovanju in prodaji poljedelskih pridelkov. Ako bi kmetovalec namreč ne hotel svojega blaga izročiti zadrugi v prodajo ali pa bi tega storiti ne mogel radi kakovosti blaga, recimo pri živini, vinu, lesu, tedaj pa zadruga posreduje. Take reči mora kmetovalec doma obdržati, ker nima zadruga (ako ni zadrugnih skladišč, kletij,) dovolj prostora, da shrani tako blago. Recimo, pri zadrugi je skupno vpisanih 400 kmetov živinorejcev. Ti naznanijo zadrugi, da imajo 100 parov volov za mesarje na prodaj. Zadruga piše v velika mesta na mesarsko zadrugo, kjer se na dan pobije do 100 parov volov, ter ponudi vole. Mesarska zadruga odpošlje kupca, piše živinorejcem, da

pripelajo živino določeni dan na zadrugi sedež skupaj. Ljudem se naznani, kakšna cena je živini za 1 met. stot žive teže, recimo na Dunaju ali v Trstu, odračuni se vožnina do tje, in potem izplača mesar vso prignano živino po veliko boljši ceni kakor drugače. Po boljši ceni pa zato, ker je dobil živino skupaj, ker ne more živinorejcev nalagati, da je cena živini drugačna, in ker ima sam le malo stroškov. In tako bode dobil živinorejec za svojo žival boljšo ceno kakor navadno na sejmu, in zraven izostanejo tudi stroški daljnega pota in pa zamuda.

Kakor je pri prodaji živine, ravno tako je pri prodaji vina. Sedaj je navada, da gredo mali kupci od vinograda do vinograda ter kupujejo vino, ali kar je slabše, vinogradnik gre od krčmarja do krčmarja in ponuja vino. Pri taki kupčiji sta mnogokrat goljufana vinorejec in mali krčmar, ker obadva ne vesta za pravo ceno vina. Ako je pri zadrugi, recimo, 300 vinogradnikov, ki imajo povprečno vsak 20 hektl. vina na prodaj, je to 6000 htl. vina. Prodajalci naznanijo zadrugi, koliko imajo vina, zadruga si to zapiše in naznani vinskim kupcem in sicer natanko, koliko je rudečega vina, koliko belega, koliko dobrega, koliko slabjšega. Kupci se oglašijo, pove se jim prava cena, kakoršna je istinito v deželi, cena se naznani tudi prodajalcem, in tako bode vsako leto vsak vinogradnik lahko in dobro prodal svoje blago.

Kakor smo dosedaj povedali o živini in vinu, velja tudi pri kupčiji z lesom. Sedaj posameznik nikakor ne more tekmovati z velikim lesnim trgovcem in prodajati mora svoj les po ceni, katero mu lesni trgovec narekuje, seveda vsikdar le našemu kmetu na škodo. Ako pa so kmetovalci združeni v male zadruge in te zopet v okrajne in deželne zadruge, bode se cena lesu kmalu vzdignila do prave mere. Kmetovalci, ki imajo les, naznanili bodejo svoji zadrugi koliko in kakšnega lesa in kje ga imajo.

Zadruga, ki ve za pravo svetovno ceno vsakega blaga, vedela bo tudi ceno za les, jo naznanila kmetovalcu in ako je kmetovalec s ceno zadovoljen, se naznani lesotržcu. Ta pride, les pogleda in ker ve, da je kmetu znana cena lesa, ga tudi po primerni ceni plača. Pri tem bode izključena vsaka prevara ali goljufija. Pošteni dobiček se bo sicer moral lesnim in drugim trgovcem pripuščati, toda za polovico ceneje pa ne sme blaga zahtevati in dobiti, kar pa se sedaj rado zgodi, ker

kmetovalci ne vedo za ceno svojega lesa, in ker niso združeni v celoto, posameznik pa si pomagati ne more.

Sedaj sem razlagal, kako zadruga posredovanje pri prodaji poljedelskega blaga in pridelka, sedaj pa bomo videli in slišali, kako zadruga posreduje pri nakupovanju poljedelskih potrebščin. Kmetovalci imajo dosedaj še večinoma svoje travnike negojene zato, ker njim ne preostaja gnoja, da bi si pognojili travnike. Toda če so združeni v zadruge, naročajo si skupno veliko vagonov umetnega gnoja, da bi si pognojili travnike. Zadruga posreduje, da se dobi gnoj veliko ceneje, na železnicah znižane cene, blago pristno in ne pokvarjeno. Kmetovalec si bode potem lahko pognojil svoje travnike vsako leto z umetnim gnojem, ker mu bo prišel ta gnoj kot dober kup, ki mu bo nesel do 30% dobička. Pridelal bode več krme in vsled tega redil več in boljšo živino. Kjer imajo močvirnate travnike, je potreba, da se odpelje voda. Vsak posameznik tega ne more lahko storiti, ako pa so zjedinjeni kmetje v zadruge, sklenejo, da pride na deželne stroške zemljemerec, kateri bo zmeril padec vode in napravil za odvođenje načrt. Zadruga bo izpeljala delo po večjih ljudeh, ker bodo plačali delo vsi solidarno ali skupno, bode prišlo na posameznika jako malo. Vsi pa bodejo dobili osušene dobre travnike, kjer bode rastla po gnojenju sladka krma in še enkrat toliko kakor poprej.

Dragi čitatelj in kmetovalec! Kaj misliš, ko si pazljivo prečital ta dva prva paragrafa zadrugnih pravil. Ali ne vidiš, kako velikega pomena so kmetijske zadruge za kmetovalca? Dobro, ako si to spoznal, ne mudi se, nego delaj na to, da se v tvojem okraju takoj osnuje zadruga. Daj se, dragi kmetovalec, rešiti, ko se ti ponuja rešilna vrv.

Ivan Kač.

Loterijske številke.

Gradec 4. febr. 1899:	10, 56, 42, 6, 1
Dunaj » » »	81, 56, 13, 38, 16

Svilnati damasti meter po 75 kr.

do 14 gld. 65 kr. — kakor tudi črna, bela in barvana Hennebergova svilnati meter po 45 kr. do 14 gld. 65 kr. — najnovosejših tkanin, barvah in vzorcih. Zasebnikom poštne in carine prosto na dom. — Vzorci obratno.

G. Hennebergove tovarne za svilo (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Zürichu.

Odvetnik dr. Ivan Glaser

uljudno naznanja p. n. občinstvu, da je otvoril svojo pisarno v Mariboru, Tegetthoffova ulica št. 22. v pritličju na levo.

3-3

3-6

Vsega zdravilstva

dr. Tomaž Bergmann,

nekdanj bolniški zdravnik deželne bolnice v Ljubljani, dozdaj pr. zdravnik v Slov. Bistrici, ordinuje

v Mariboru, Reiserstrasse 2.

(ogel Tegetthoff-ovih ulic v Gr. Meranovi hiši)

od 9—10. predpoldne in 1—3. popoldne.

Gozdnih sadik

in jabolčnih divjakov na izobilje in prav po ceni ima na prodaj gozdarski urad grofa Géza Szápáry v Mura Szombat, komitat Eisenburg pri Radgoni, Ogorsko. Cenilnik na zahtevanje gratis in franko.

V Črešnjevcah

pri Slov. Bistrici se da za več let v našem hiša za trgovino in 8 orlov zemljišča. Vpraša se pri g. Anton Sicherl, trgovcu v Spod. Polškavi, pošta Prager-sko. Štajarsko. 1-3

Umetno-obrtna delavnica

cekvenih kamnoseških in podobarskih del

kamnoseka **J. F. PEYER-ja** priseženega izvedenega v Mariboru,

Kokoschnegg-Allee, Hilariusstrasse, Carneristrasse.

Izdeluje altarje, prižnice, obhajilne mize, krstne kamene, okna, itd. itd. Tudi prevzema mere prostorov za omenjene predmete, kakor tudi originalne načrte.

Posebno se bavi z napravo nagrobnih spomenikov. Prav velika zaloga dogotovljenih novih nagrobnih kamenov od peščenega kamena, mramorja, granita in sijenita.

Solidna postrežba in prav nizke cene.

2